

Številka: 00104-20/2019/6

Datum: 21. 2. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Jožeta Tanka v zvezi s kaznimi na področju vinarstva

Vlada Republike Slovenije je dne 23. 1. 2019 prejela pisno poslansko vprašanje Jožeta Tanka, ki se glasi:

Spoštovani,

v Sloveniji Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina določa, da mora vsak pridelovalec, ki obdeluje najmanj 0,1 ha (10 arov) vinograda, vsako leto prijaviti celoten pridelek grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno s pridelkom, namenjenim za lastno porabo. Predpisana kazen za nepriglasitev podatkov v skladu s 56. členom Zakona o vinu lahko znaša od 650 do 15.700 evrov.

Glede na to, da je na površini 10-ih arov v povprečju zasajenih ca. 300 trsov, iz katerih se dobi približno 500-600 litrov vina, katerega tržna cena v povprečju dosega od 1 do 1,5 evra/liter, je kazen nesorazmerno visoka. Še posebej, ker prijava pridelka nima nobene posebne vloge, saj gre samo za potrebe izpolnjevanja »uradniške« evidence. Naj ob tem spomnim, da večji del prodajne cene grozdja, mošta ali vina predstavljajo stroški pridelave in vzdrževanja vinogradov. Torej mali vinogradnik v najboljšem primeru lahko »zasluži« toliko, da pokrije najnižjo možno kazen, kar pomeni, da so kazni nesorazmerne in popolnoma neprilagojene razmeram na podeželju.

Naj ob tem spomnim, da je v Sloveniji v manj kot desetih letih propadlo 9 tisoč kmetij, da se je posekalo veliko vinogradov, da ima Slovenija negativen saldo, saj izvozimo le 6 milijonov, uvozimo pa kar 14 milijonov litrov vina.

Ker se obdelava kmetijskih površin opušča, ker se zapirajo manjši proizvajalci mesa, vina in drugih pridelkov, potem lahko upravičeno sklepamo, da nimamo prave kmetijske politike in odnosa do malih proizvajalcev, da resorno ministrstvo ne predlaga pravih ukrepov, ki bi bili usmerjeni v ohranjanje slovenskih kmetij, slovenskega podeželja in kulturne krajine, ampak se lastnikom prevladujočih malih kmetij postavljajo predvsem sistemske ovire, zasoljene z neživiljenjskimi in uničujočimi kaznimi. Vse to so ukrepi, ki predvsem mlade odvračajo od kakršnega koli kmetovanja.

S tako politiko omejitev in visokih kazni za majhne proizvajalce, tudi na področju proizvodnje vina, se načrtno uničuje slovensko podeželje.

Glede na navedeno vas sprašujem:

- 1. Ali se vam zdijo kazni za male vinogradnike res sorazmerne oz. upravičene?*
- 2. Ali vlada ocenjuje, da zagrožene visoke kazni pozitivno vplivajo na razvoj vinogradništva in ohranjanje vinogradov?*
- 3. Ali nameravate predlagati spremembe za administrativno razbremenitev malih vinogradnikov?*
- 4. Kaj boste naredili za ohranitev slovenskih kmetij, podeželja in kulturne krajine?*

V nadaljevanju vlada podaja odgovore na zastavljena vprašanja:

Členi Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – Zkme-1D; v nadaljnjem besedilu: ZVin), ki določajo kazni za prekrške, so bili spremenjeni v postopku obravnave Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 111/13; v nadaljnjem besedilu: ZVin-B).

Leta 2013 je Vlada RS pripravila predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vinu na pobudo pridelovalcev vina z osnovnim ciljem: omejiti neloyalno konkurenco registrirani pridelavi vina. Za doseg tega cilja je omenjeni predlog med drugim tudi poenostavil postopek kaznovanja in zvišal kazni za prekrške.

Predlagane spremembe je pripravila delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov vinarjev (organizacije, ki združujejo 16 velikih vinskih kleti, 78 družinskih vinogradniških kmetij ter združenje društev vinogradnikov in vinarjev) in predstavnikov vinarske inšpekcije. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vinu, ki ga je sprejela Vlada RS in poslala v obravnavo Državnemu zboru RS, je vseboval globe za prekrške, kot jih je določila delovna skupina, ki je kot podlago za določitev višine glob vzela globe iz osnovnega zakona iz leta 2006 za hujše prekrške, za katere so predstavniki pridelovalcev menili, da so absolutno prenizke, da bi lahko kršitelje odvrčale od prekrškov. Z namenom upoštevanja sorazmernosti je delovna skupina tako za osnovo vzela spodnjo višino kazni za hujše prekrške in jo povečala za 3-krat. Iz tako določenih spodnjih višin kazni za hujše prekrške so bile nato oblikovane vse ostale kazni: spodnje meje za druge prekrške kot polovica kazni za hujše prekrške, zgornje meje kazni pa kot 10-kratnik spodnjih. S tem je bila dosežena sorazmernost glede na velikost pridelovalca, obseg kršitve in težo prekrška. Z amandmajem Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo, prehrano in okolje so bile predlagane kazni znižane na polovico in kot take tudi sprejete z ZVin-B.

V primerjavi z zakonom iz leta 2006 so se z uveljavitvijo ZVin-B spodnje višine kazni za večje prekrške povišale na 1,5-kratno vrednost, medtem ko so se zgornje višine kazni za pravne osebe občutno znižale (pri srednje velikih pridelovalcih tudi le na četrtno prejšnje kazni). Zgornje višine kazni so se za fizične osebe sicer precej povišale, vendar je treba upoštevati dejstvo, da so bile pred spremembo izredno nizke (primer: za vinarja, ki pridelava več kot 80.000 litrov vina in stori hujši prekršek, je bila najvišja možna globa le 1.252 eurov).

V petih letih po uveljavitvi ZVin-B je vinarska inšpekcija zoper male pridelovalce zaradi nepriglasitve podatkov v register pridelovalcev grozdja in vina vodila 116 postopkov po Zakonu o prekrških. Od tega je bilo izrečenih 23 opominov, 85 opozoril in 8 odločb z globo v skupni višini 4.192 evrov (nekatero kazni so se izrekle še po starem zakonu, ker je bil prekršek storjen pred uveljavitvijo ZVin-B).

Kot je razvidno iz podatkov o izrečenih kaznih, se te zaradi nepriglasitve podatkov izrečejo zelo redko, v povprečju le 1,6 na leto. Inšpektor namreč vedno najprej izreče le opomin ali opozorilo, globo pa le izjemoma v primerih večkratnih ponovitev istega prekrška. Zato predpisane kazni delujejo predvsem odvračalno na morebitne kršitelje in s tem pozitivno vplivajo na razvoj vinogradništva in vinarstva v Sloveniji.

Poudariti je treba, da je priglasitev podatkov o pridelavi grozdja in vina obveznost, ki izhaja iz zakonodaje Evropske unije. Zakonodaja Republike Slovenije je v tem delu popolnoma usklajena z zakonodajo Evropske unije, vključuje tudi možnost za poenostavitev prijav pridelovalcev, ki oddajajo pridelek grozdja v kleti. Za ta namen Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina določa, da podatke o nakupu pridelka grozdja lahko prijavi klet-kupec v imenu pridelovalca in posledično pridelovalcu grozdja ni treba samemu prijavljati pridelka na upravni enoti.

V poslanskem vprašanju je omenjeno tudi opuščanje vinogradniških površin in s tem povezana ohranitev podeželja in krajine. Ker se z omenjeno težavo srečujejo vinogradniki na več območjih, kjer je pridelava grozdja zelo razdrobljena, je minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano lani spomladi imenoval posebno medresorsko delovno skupino, ki celovito obravnava problematiko teh območij. Osnovni namen delovne skupine je priprava programa za ohranitev obdelanosti vinogradniških površin, ki bo vključeval tudi predloge spremembe zakonodaje, ki bodo omogočali ohranitev obdelanosti vinogradniških površin in razvoj razdrobljenih območij. Skupina se je doslej sestala dvakrat, pripravila je nabor težav, s katerimi se srečujejo vinogradniki, trenutno pa je v fazi oblikovanja predlogov rešitev.

Nenazadnje k ohranjanju slovenskih kmetij, podeželja in kulturne krajine veliko pripomorejo tudi ukrepi programa razvoja podeželja in drugi ukrepi kmetijske politike, ki upoštevajo posebne potrebe in specifične probleme posameznih območij.